

Posudek vedoucího diplomové práce

Ing. Kateřina Maňasová

Počítačová rehabilitace kognitivních funkcí. Možnosti programu HAPPYneuron Brain Jogging

FF UK, Katedra psychologie, Praha 2013

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Petr Kulišťák, Ph.D.

Oponent: PhDr. Luděk Stehlík, Ph.D.

Problematika péče o jedince s lézemi CNS různé etiologie není prozatím vyřešena hlavně v postakutní a chronické fázi onemocnění, kdy probíhají také aktivity, souvisící s restitucí kognitivních funkcí v rámci celkové rehabilitace. V rámci těchto snah se v poslední době začaly využívat též počítačové programy s cílem pomoci při obnovování funkčnosti některých oblastí. Paní Ing. Kateřina Maňasová se ve své diplomové práci snaží přispět ke zhodnocení efektivity tohoto druhu restituce kognitivních funkcí a využila k tomu program francouzského původu v české verzi, HAPPYneuron Brain Jogging.

Autorka svou DP zpracovala podle tradičního schématu, tj. části teoretické (45 str.) a výzkumné (26 str.), které doplňuje rozsáhlé písemnictví (131 titulů), seznamy obrázků, tabulek a grafů a jedna příloha.

Úvodní literární přehled zahrnuje sedm hlavních kapitol, které se týkají rehabilitace kognitivních funkcí, významu počítačových programů v ní, přehled známých programů a pak následuje popis funkcí a vlastností paměti a pozornosti, jejichž ovlivnění bylo cílem DP. Následně autorka přibližuje čtenáři etiologické jednotky lézí mozku s nimiž bude experimentálně pracovat. Jsou to cévní mozkové příhody a mozková traumata.

Empirickou část své DP uvádí paní ing. Kateřina Maňasová vymezením jejího cíle, jímž je posouzení efektivity počítačového programu HAPPYneuron Brain Jogging při ovlivňování pozornostních paměťových funkcí u jedinců s již výše zmíněnými typy onemocnění. Poté autorka DP uvádí dvě ověřované hypotézy, týkající se pozitivní změny jak ve sledovaných psychických funkcích, tak i subjektivního pocitu participantů výzkumu vůči této změně. Dále jsou popsány testové metody, které byly využity při hodnocení stavu funkcí před a po počítačovém tréninku, probíhajícím po dobu 2 měsíců. Probandům byl také předepsán povinný počet aplikací programu, které musí v tomto období zvládnout. Popis souborů – 28 osob v experimentu a 16 kontrolních subjektů a z toho vždy polovina CMP a druhá část TBI. Statistické hodnocení s použitím neparametrického Wilcoxonova testu přineslo několik významných výsledků, jež paní Ing. Kateřina Maňasová hodnotí jako částečné potvrzení první hypotézy, tj. ovlivnění výkonu v obou sledovaných kognitivních funkcích, pozornosti i paměti a také pozitivní vliv tréninku na snížení kognitivního omezení v běžném životě (hypotéza druhá). Autorka zmiňuje též některé praktické problémy, které se vyskytly, např. pohybové obtíže klientů, složitost her „Čertovina“ a „Tanec světlušek“ a rozdílný přístup určité části probandů experimentálního souboru ke hrám „Hlasy ptáků“ a „Zkouška sluchu“. Tyto faktory mohly mít také vliv na průběh počítačového tréninku a jeho výsledky. V rozsáhlé diskusi – 8 stran – komparuje autorka DP své výsledky se světovými výzkumy, které proběhly k této problematice, zvažuje možný vliv použití stejné testovací baterie na začátku a konci experimentu i denní doby její aplikace a také některé další intervenující proměnné. V závěru

své práce pak její autorka správně podotýká, že hodnocení trvalosti ovlivnění kognitivních funkcí by bylo zapotřebí činit s větším časovým odstupem od tréninku.

K práci mám několik drobných připomínek: Trevor Powell (str. 11) sledoval uvedené počty u nás (jedná se o překlad knihy); str. 28 – Černík/Navrátilová – prohození autorů, ale jinak se jedná o zdroj značně pochybný (nerecenzovaný, citační chyby atd.); str. 34, obr. 3 – chybí jednotky na ose Y; str. 45 – citace kapitol různých autorů – Höschl et al. jsou editoři; str. 70 – údaje v textu i tabulce (nadbytečné).

Dovolil bych si položit dvě otázky:

- co má autorka DP na mysli „klasickou rehabilitací“ (str. 20);
- jaký postup, metodu či podobně, by bylo vhodné použít pro objektivní zhodnocení vlivu počítačových tréninků na každodenní život klientů?

Diplomovou práci paní Ing. Kateřiny Maňasové doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou velmi dobře.

V Praze 22. 8. 2013

Petr Kulišťák